

Gyermekevédelmi és a Sebezhető Felnőttek Védelméről Szóló

ETIKAI KÓDEX

Szeged-Csanádi Egyházmegye

2023

1 § Preambulum

Jelen Etikai Kódex célja, hogy iránymutatásaival, alapelveinek a betartásával a gyermekek és a sebezhető felnőttek sérelmére elkövetett testi és lelki megaláztatások elkerülhetővé váljanak.

Etikai Kódexünk rendelkezik arról is, ha felmerül a gyanúja annak, hogy bárki sérelmet szenvedett el az kellően kivizsgálva legyen és a sérelmet szenvedett fél, fizikai támogatásban részesüljön.

Mindent megteszünk azért és törekszünk arra, hogy megfelelő, észlelő és jelző rendszert működtessünk a gyermekek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére.

A Szeged-Csanádi Egyházmegyében, annak intézményeiben be kell tartani az állami és egyházi törvényeket, a keresztény erkölcs normáit

Iránymutatásnak tekintjük Öszentsége Ferenc Pápa 2017. szeptember 21-én elhangzott beszédét:

„ Az Egyház minden szinten a legszigorúbb intézkedések alkalmazásával fog reagálni mindazokra, akik elárulták hivatásukat és bántalmazták Isten Gyermekeit. Az egyes egyházak által elfogadott fegyelmi intézkedéseknek mindazokra vonatkozniuk kell, akik az egyház intézményeiben dolgoznak. Az elsődleges felelősség elsősorban azonban a püspökökre, a papokra és a szerzetesekre hárul, azokra akik megkapták az Úrtól azt a hivatást, hogy életüket felajánlják a szolgálatért, beleértve minden gyermek, fiatal és kiszolgáltatott felnőtt éber védelmét. Ezért az Egyház visszavonhatatlanul és minden szintén alkalmazni kívánja "zéró tolerancia" elvét, a kiskorúak szexuális zaklatásával szemben

.....Az Egyház arra hivatott, hogy jámborság és könyörületesség helye legyen, különösen azok számára akik szenvednek. Mindannyiunk számára a katolikus egyház továbbra is egy táborigény, mely elkísér minket lelki útunkon. Ez az a hely ahol leülhetünk másokkal, meghallgathatjuk őket és megoszthatjuk velük küzdelmeinket és Jézus Krisztus jó hírébe vetett hitünket ”

Etikai Kódexünk segítséget nyújt abban, hogy mindenki számára egyértelmű legyen, hogy milyen erkölcsi, etikai normákat és világi jogszabályokat kell alkalmazniuk a Szeged-Csanádi Egyházmegyében folytatott tevékenységük során.

A Szeged-Csanádi Egyházmegye törekszik arra, hogy a család a közösség és az egyház alapjait jelentő bizalmat mindenki tisztelje és tiszteletben tartsa.

Egyházmegyénk a fenti célkitűzései megvalósítása érdekében létrehozta a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgálatot, melynek hitvallása:

*„ Reményt ébresztetni, jövőt mutatni, a bizalom sebeit gyógyítani ott ahol a kiszolgáltatottság az úr’
/Kothencz János /*

A Szeged-Csanádi Egyházmegye kialakította a jól működő jelző rendszerét és 2019. 07. 24.-én csatlakozott azon Együttműködési Megállapodáshoz, amely egyedülálló Gyermekvédelmi eljárásrendet alakított Szeged-Csanádi Vármegyében.

Jelen Etikai Kódexünk alapvető célkitűzése a személy iránti bizalom erősítése és a kiskorúak, valamint a pszichikai, szexuális, valamint a fizikai visszaéléssel szemben sebezhető felnőttek védelme.

2. § Fogalmak:

Érintettek: Mindazokra, akikre jelen szabályzat kiterjed, oktatói, nevelői, ifjúsági és lelki pásztori munkák nagyon sok résztvevőre, akár fizetett vagy önkéntes munkatársként vannak jogviszonyban függetlenül attól, hogy ez a munkakapcsolat milyen időtartamú. Etikai Kódexünk mindegyikükre egyaránt vonatkozik akár munkavállalói, akár megbízással akár egyéb jogviszonyban állnak.

Kiskorú: A továbbiakban az általános jogszabályi értelmezéstől eltérően kiskorú minden 18 év alatti fiatal. Az Etikai Kódex rendelkezéseit a nem Egyházmegyével jogviszonyban álló kiskorú esetében is be kell tartani.

Sérülékeny felnőtt: 18 év feletti személy aki fogyatékosága, életkora, betegsége vagy helyzete (alárendelt, kiszolgáltatott vagy kényszerhelyzet) nem képes megvédeni önmagát valamilyen jelentős sérelem, kihasználás, durva bánásmód esetén és ezért fokozottan ki van téve bármilyen bántalmazás veszélyének.

Abúzus: gyűjtőfogalom, visszaélés, bántalmazás vagy kényszerítést jelent, melynek során az abúzust elkövető személy a bántalmazó visszaél helyzetével, pozíciójával és ennek következtében az abúzust elszenvedő személy fizikai, szellemi, érzelmi sérülést hátrányt szenved vagy szenvedhet.

Gyermekebántalmazás: ha valami testi, lelki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt nem akadályozza meg, illetve nem jelzi noha tud róla, vagy szemtanúja.

Gyermekebántalmazás fajtái: szexuális bántalmazás, fizikai bántalmazás, érzelmi és online térben elkövetett bántalmazás.

Prevenció: Az Egyházmegyéhez tartozó valamennyi személynek (továbbiakban érintett) kötelessége, hogy mindent megtegyen a kiskorúak és a sérülékeny felnőttek biztonságának megőrzésére. Az érintetteket általános felelősség terheli. Általános felelősségük körében kötelesek megismerni jelen Etikai Kódexet érteni és értelmezni annak rendelkezéseit, abúzussal vagy annak gyanújával kapcsolatban a jelen szabályzatot követni.

Elöljárói felelősség: A Szeged-Csanádi Egyházmegye Püspöke jelen Etikai Kódexet az Intézmény honlapján közzéteszi és kötelezi arra az érintetteket, hogy azt megismerjék, elolvassák és az abban foglaltakat betartsák.

Szükség esetén gyermekvédelmi szakértő bevonásával érintettek számára értelmezést ad.

Intézményvezetők felelősségi köre és feladatai: Gondoskodnak arról, hogy jelen Etikai Kódexet minden munkatárs ismerje és aláírja. Szükség esetén munkatársak részére konzultációt szerveznek.

A továbbiakban a „kiskorúak” vonatkozásában alkalmazandó rendelkezést a „sebezhető felnőttekre” is alkalmazni kell.

3. §

Egyházmegye gyermekvédelmi szervezete

Az Egyházmegye kialakította a sebezhető személyek (kiskorúak és felnőttek) védelmére az elkövetett cselekmények felfedésére és kezelésére vonatkozó Gyermekvédelmi Hálózatát:

I.

Gyermekvédelemért felelős: Szeged- Csanádi Egyházmegye Püspöke

II.

Az Egyházmegye Püspökét segíti a gyermekvédelmi feladatai ellátásában:

1./

Gyermekvédelmi Bizottság.

A Gyermekvédelmi Bizottság 3 tagú.

Tagjai.

- gyermekvédelmi szakértő,
- pszichológus
- egyházi vezető

A Bizottság döntés előkészítő tevékenységével segíti a Szeged-Csanádi Egyházmegye Püspökét.

A panaszok beérkezésétől a döntés meghozataláig szakértő hozzáállásával segíti a megalapozott döntés meghozatalát.

Működteti a jelzőrendszert, a beérkezett panaszok kivizsgálását megkezdi és lefolytatja.

Az Egyházmegye Püspökét folyamatosan tájékoztatja és segíti a megalapozott döntés meghozatalában.

2./

Gyermekvédelmi Főmegbízott

Összefogja és továbbfejleszti a gyermekvédelmi munkát az Szeged-Csanádi Egyházmegyében, elősegíti a megelőzést és a pozitív szemléletformálást

A gyermekvédelmi megbízott a világi törvényekről, ill. azok változásáról tájékoztatja az Szeged-Csanádi Egyházmegye Püspökét, ill. a Gyermekvédelmi Bizottságot, valamint a hozzá forduló érdekelteket.

Segítséget nyújt az Egyházmegye intézményei számára a megfelelő gyermekvédelmi intézkedések

megtételében, gyermekvédelmi szabályzatok elkészítésében, azok érvényre juttatásában.

Kétévente tájékoztatja a Szeged-Csanádi Egyházmegye Püspökét az Egyházmegyében és az intézményekben folyó gyermekvédelmet érintő folyamatokról, kérdésekről, gyakorlatról, szükséges feladatokról.

3./

Az Egyházházmegye Intézményeiben gyermekvédelemért felelős személy: Az Intézmény Vezetője.

Nevezett köteles gondoskodni arról, hogy az általa vezetett intézményben jelen Etikai Kódexben lefektetett elvek érvényesüljenek.

Egyházházmegye Intézményeiben be kell tartani jelen Etikai Kódexet.

4./

Intézmények típusa:

a./ A Közoktatási és Köznevelési Intézmények,

b./ Felsőoktatási Intézmény

c./ Szociális Intézmények.

d./ Hitéleti Intézmények, ill. Plébániák,

e./ Hitoktatással foglalkozó Intézmény

f./ Egyházházmegye által alapított önálló jogi személyiséggel rendelkező egyéb Intézmények, szervezetek

4. §

Célkitűzések

Jelen Etikai Kódex célja, hogy egyértelműen rögzítse a Szeged-Csanádi Egyházházmegyéhez tartozó munkatársakra, szolgálati viszonyban levőkre, megbízási jogviszonyban levőkre, önkéntes segítőkre és egyéb munkatársakra vonatkozóan kiskorúakat és a sérülékeny felnőtteket érintő bántalmazási esetek megelőzésének és kezelésének a feladatát.

Elfogadhatatlannak tartjuk: a bántalmazás, erőszak, zaklatás, visszaélés minden formáját.

Alapelv: a zéró tolerancia

Egyházmegyénk és Intézményei elkötelezettek a személy tisztelete és az iránt, hogy olyan támogató környezetet teremtsenek, amelyek védelmet adnak a kiskorúaknak és a sérülékeny, ill. sebezhető felnőtteknek mindenfajta fizikai, pszichés és szexuális visszaélésével szemben.

Tiszteljük az embert, az emberi méltóságot, különösen a kiskorúak és a sérülékeny felnőttek vonatkozásában, akik nem, vagy nem megfelelően tudják megvédeni magukat.

5. § Tiltott viselkedések

Különösen tilos és kerülendő viselkedések, helyzetek gyermekkel, illetve sérülékeny felnőttekkel kapcsolatban:

1./

Bántalmazás: A bántalmazás minden formája tilos. Nemcsak a fizikai erőszak formája, de idesoroljuk az érzelmi és online térben történő bántalmazást is, amelyek soha nem történhetnek fegyelmezési, de egyéb más célból sem. Tiltott viselkedés tehát a bántalmazás bármilyen formája, eltűrése, támogatása.

2./

Tilos fizikai vagy szellemi erőszak bármilyen formájának alkalmazása, fegyelmezés vagy megfélemlítés céljából.

3./

Kiskorúak egymás közötti bántalmazása tilos, ill. megakadályozandó, sőt az is, hogy „nevelési célból” kiskorúakkal fegyelmeztessék dresszírozassák egymást.

4./

A teljesítmény értékeléséhez fűzött gúnyos kommentárok, megjegyzések megnyilvánulása, feladatok adása során megalázó helyzetek kihasználása, stb. tilos.

5./

Tilos a ruházkodáshoz, viselkedési formákhoz fűzött gúnyos kommentárok, megjegyzések.

6./

Erotikus érzelm bármilyen kimutatása kiskorúval és sérülékeny felnőttel szemben megengedhetetlen.

7./

Zaklatásnak és tiltott viselkedésnek számít bármilyen túlzott szexuális jellegű figyelem, mely a másokban félelmet és rossz közérzetet kelt. Ide tartozik a nemiségre vonatkozó minden degradáló megjegyzés vagy tett.

8./

Tiltott viselkedés a bántalmazás bármilyen formájának az eltűrése, támogatása. Tiltott, ha olyan média hatásoknak tesszük ki, vagy engedjük kitenni a kiskorút, amelyeket a Gyermekvédelmi Törvény 6.§. (6) bekezdése említett

9./

Olyan filmek, videók stb. vetítése mely alkalmas az adott korosztály fejlődését nem megfelelő irányba terelni.

9.

Tiltott a „cyberbullying” formája, mely az információs eszközök alkalmazásával (e-mail, vagy sms üzenetekkel, web oldalakon, közösségi oldalakon, blogokon vagy más módon) tudatosan ellenséges magatartással igyekszik másoknak ártani.

10./

A „bullying” a fiatalok egymás közti erőszaka. Ez történhet csoport erőszak formájában, amikor a egy csoport erejével visszaél egy másik emberrel szemben, sokszor körülállók egyetértését megszerezve, akik maguk nem akarnak áldozataivá válni hasonló cselekményeknek. Tiltott a „bullying” minden formája, támogatása vagy hallgatólagos megtűrése.

Tiltott minden „beavatás” mely értelmetlen feladatoknak, megalázó rítusoknak tesz ki másokat.

Fizikai bántalmazást egyén, csoport, felnőtt vagy intézmény is elkövethet.

A bántalmazás semmilyen formájának megtűrése nem elfogadható Egyházmegyénkben, Intézményeinkben és programjainkon.

A megelőzés érdekében a fiatalokat meg kell tanítani az együttműködésre, a párbeszéd útján való problémamegoldásra.

11./

Tilos kábítószer és alkohol előállítása, használata, birtoklása, felkínálása (nemcsak a kiskorúak jelenlétében)! Tilos az alkohol fogyasztása vagy a kiskorúak felügyeletének ellátása alkoholos bebódultság állapotában.

Tilos alkohol vagy kábítószer megtűrése, engedélyezése vagy kínálása a kiskorúaknak.

12./

A megfelelő barátságos kapcsolat kimutatása az oktatói és nevelőmunkánk lelkipásztori tevékenységünk pozitív része. Pl. vállon veregetés, kézfogás, kéz, váll érintése, vállak átölelése, kézen fogva sétálni a gyerekekkel, kisgyerekekhez lehajolni, átölelni, stb.

A felnőtt azonban legyen tudatában annak, hogy minden fizikai kapcsolatnak – korosztálytól függően- eltérő üzenete lehet. Ennek megállapításához érzékeny figyelemre van szükség, a határok megszabásában: minden esetben a kiskorú érzékenysége a mértékadó.

Annak érdekében, hogy megtartsuk a lehető legbiztonságosabb környezetet a kiskorúak számára el kell kerülnünk minden félreérthető viselkedési formát.

Fizikai kapcsolattal kapcsolatos tilalmak:

– Tilos szexuális zaklatás és kapcsolat. A kiskorúval vagy olyan nagykorúval akivel függőségi viszonyban áll, vagy intézmény munkatársaival, megbízási jogviszonyban lévő szerződéses partnereivel, önkénteseivel, stb. szexuális viszonyba lépni. Figyelni kell arra, hogy a másik akkor is szexuális zaklatásnak érezhet egyes viselkedéseket, amikor az csak a barátságosság kifejezése.

Minden esetben a másik fél érzékenységét kell a mércének tekinteni.

– Nem elfogadható viselkedés kiskorúval szemben az a magatartás, amikor a felnőtt saját nemi vágya kielégítésére használja a gyermeket, ez már bántalmazásnak számít.

– az Egyházmegye szemlélete szerint nem elfogadható viselkedés kiskorúval szemben: szájon csókolás; hosszú és nem megfelelő átölelés; 4 éven felüli kiskorú ölbe vétele; a nemi szervek, mell érintése; szerelmi erotikus érzelmek mutatása; birkózás kiskorúval; bármilyen masszázs kiskorúval vagy kiskorú által.

– Tilos kiskorúak jelenlétében meztelenül mutatkozni, átöltözni vagy zuhanyozni, illetve mást ilyen helyzetben fényképezni (pl. tábori körülmények esetén ahol nehéz térbeli elkülönítés, ott a vezetők külön időben fürödjenek.)

- Tilos pornográf vagy más erkölcstelen, vitatható anyagok felkínálása kiskorúaknak, tilos megengedni, vagy biztatni kiskorúakat arra, hogy részt vegyenek bármilyen pornográf jellegű felvételen vagy ilyet birtokoljanak.
- Tilos bármilyen szexuális témára koncentráló beszélgetés kiskorúakkal, kifejezetten nemi felvilágosító órák és lelki pásztori munka konszenzusán kívül.
- Tilos szexuális, szerelmi vagy ahhoz közelítő viszonyba lépni kiskorúval, ill. sérülékeny felnőttel.

6.§ Tiltott helyszínek

1./

Intézményenként át kell tekinteni, hogy milyen helyiségek alakítása lehetséges és szükséges nagyobb transzparencia megteremtése érdekében, ezért a helyi előljáró, ill. az intézményvezető felel.

2./

Tilos egyénileg találkozni kiskorúval, magányosan, félreértésre okot adó helyen.

3./

Tilos kiskorút egyénileg fogadni a nagykorú otthonában, vagy vele egyedül maradni egy szobában éjszakára. Tilos egy ágyban, egy hálósákban, vagy kis méretű sátorban feküdni kiskorúval.

7.§.

Kiskorúak és sérülékeny felnőtteket érintő bántalmazási esetek kezelésének eljárásmodja

Az erőszak vagy a szexuális visszaélés ellentétes a keresztény erkölccsel apostoli küldetéssel, éppúgy mint a nemzetközi egyezményekkel és a hazai jogszabályokkal.

Az érintett felnőtteknek nemcsak az egyházi és világi törvényeket, hanem az itt lefektetett alapelveket is be kell tartaniuk és be kell tartatniuk. Ezek bárminemű megsértését jelenteniük kell a kódexben meghatározottak szerint.

Jelentési kötelezettség: Ha az Egyházmegye intézményeiben vagy programjaihoz kapcsolódóan valamely tevékenység, illetve egy vagy több személy magatartása a keresztény érdekeket súlyosan sérti vagy állami törvénybe ütközik, azt jelezni kell az intézmény vezetőjének.

Ha bárki gyermeket, ill. sebezhető felnőttet ért bántalmazást lát, észlel köteles azt jelenteni, ez nem pusztán lehetőség, hanem kötelesség.

Minden állítást ki kell vizsgálni, ha meggyanúsított személy a helyi intézmény munkatársa vagy megbízottja, a vizsgálatot a gyermekvédelmi felelős irányítja.

Betartandó alapelvek a jelzésekkel kapcsolatban:

A megtorlás tilalma: Az aki jóhiszeműen jogsértést jelent be, nem részesülhet megtorlásban

zaklatásban vagy más számára hátrányos megkülönböztetésben, következményben.

Jóhiszeműség: Minden olyan személynek aki jogsértéssel kapcsolatos panaszt nyújt be, megalapozott információval kell rendelkeznie az eset jogsértő jellegével kapcsolatban. A megalapozatlan vagy alapotlanul vagy rosszhiszeműen bejelentő ellen fegyelmi eljárás indul.

Titkosság: A jogsértések vagy vélt jogsértések jelentéseit az érintett intézmény zártan kezeli, csak az arra illetékesekkel osztja meg betartva az adatvédelmi előírásokat.

Az eljárásrendet a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2014. június 11-én kiadott irányelve szerint kell lefolytatni, mely jelen Etikai Kódex 1. sz. mellékletét képezi.

Etikai kódex 2 sz. Mellékletét képezi az eljárásrenddel kapcsolatos adatvédelmi tájékoztató.

Amennyiben világi jog szerinti eljárás indul, akkor annak jogerős befejezéséig a belső vizsgálatot fel kell függeszteni.

8. § Záró rendelkezések

Az Egyházházmegye Intézményei a már meglévő szabályzataikat összhangba kell, hogy hozzák jelen Etikai Kódex rendelkezéseivel.

Minden érintett részére jelen Etikai Kódexet elérhetővé kell tenni.

Az Etikai Kódex bevezetését követően két évente minden Intézményben a gyermekvédelmi megbízott ellenőrzést tart és jelentést készít a Szeged-Csanádi Egyházmegye Püspöke részére.

Az Etikai Kódex hatálybalépésével egyidejűleg az Egyházházmegyében és Intézményeiben foglalkoztatott munkavállalókat tájékoztatni kell arról, hogy jelen Etikai Kódex megsértése munkaviszonyuk azonnali hatályú megszüntetését vonja maga után.

Jelen Etikai Kódex a kihirdetés napjával lép hatályba.

Szeged, 2023. március 31.

Dr. Kiss-Rigó László
Szeged-Csanádi Egyházmegye
püspök

Készítette és ellenjegyezte:

Vámbéry-Bobay Ügyvédi Iroda
Dr. Bobay Beatrix ügyvéd
iroda: 1027 Bp., Kandó Kálmán u. 1.
Aliroda: 1043 Budapest, Aradi u. 21.
Tel.: 06-1-332-4982, 06-1-311-4610

Dr. Kovács József
irodaigazgató

